

Pārskats par bibliotēku darbu 2016. gadā

Rēzekne

2017

SATURS

1. Vispārīgs bibliotēku raksturojums	3
2. Finansiālais nodrošinājums	4
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	5
4. Personāls	9
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	10
6. Krājums	15
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	19
8. Novadpētniecība	27
9. Projekti	29
10.Publicitāte	29
11.Sadarbības tīkla raksturojums	31
12.Methodiskais un konsultatīvais darbs	33

Pielikumi

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums

Rēzeknes reģionā, kurā teritoriāli ietilpst Rēzeknes un Viļānu novadi, 2016. gadā bibliotekāros pakalpojumus sniedza 35 publiskās bibliotēkas un 23 izglītības iestāžu bibliotēkas.

Sakstagala pagasta 2. bibliotēka tika reorganizēta par Sakstagala pagasta bibliotēkas (līdz šim Sakstagala pagasta 1. bibliotēka) ārējās apkalpošanas punktu.

Reorganizācija skāra arī izglītības iestāžu bibliotēkas. Maltas 1. vidusskolas un Maltas 2. vidusskolas bibliotēkas, tika apvienotas Maltas vidusskolas bibliotēkā. Kalnezeru Katoļu pamatskolas un Rēznas pamatskolas struktūrvienības Zarečnajas pamatskolas likvidācijas rezultātā 2016. gada 19. augustā tika slēgtas divas šo skolu bibliotēkas.

Bibliotēku juridiskajā statusā izmaiņas nav notikušas.

Rēzeknes novada teritorijā ietilpst 25 pagasti: Audriņu, Bērzgales, Čornajas, Dricānu, Feimaņu, Gaigalavas, Griškānu, Ilzeskalna, Kantinieku, Kaunatas, Lendžu, Lūznavas, Mākoņkalna, Maltas, Nagļu, Nautrēnu, Ozolaines, Ozolmuižas, Pušas, Rikavas, Sakstagala, Silmalas, Stoļerovas, Strūžānu, Vērēmu, kuros bibliotekāro apkalpošanu veic 31 publiskā bibliotēka. Lielākoties, pagasta teritorijā ar iedzīvotāju skaitu no 500 līdz 1500 ir viena publiskā bibliotēka, trijos pagastos - Čornajas ar iedzīvotāju skaitu 1241, Gaigalavas ar iedzīvotāju skaitu 954 un Kaunatas ar iedzīvotāju skaitu 1186, pagastu teritorijās ir divas publiskās bibliotēkas, Silmalas pagastā ar 2653 iedzīvotāju skaitu ir četras publiskās bibliotēkas. Ārējās apkalpošanas punkti ir Nautrēnu un Sakstagala pagasta bibliotēkām. Vidēji 2016. gada beigās Rēzeknes novadā uz 811 iedzīvotājiem bija viena publiskā bibliotēka, kas atbilst LR Ministru kabineta "Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumiem".

Viļānu novada teritorijā ietilpst trīs pagasti – Dekšāres, Sokolku, Viļānu un Viļānu pilsēta, kopā ar vienu pilsētas un trim pagastu publiskajām bibliotēkām.

Viļānu pagasta Radopoles bibliotēkai ir ārējās apkalpošanas punkts. Viļānu novadā vidēji 2016. gada beigās viena publiskā bibliotēka bija uz 1370 iedzīvotājiem.

Bibliotēku darba prioritāte ir pakalpojumu piedāvājuma paplašināšana un lietotāju apkalpošanas kvalitātes uzlabošana.

2016.gada 27.- 29. septembrī notika akreditācija sešpadsmit publiskajām bibliotēkām. Gatavojoties akreditācijai, bibliotēkās daļēji tika atjaunota materiālā un tehniskā bāze, aktualizēti krājumi, sakārtota dokumentācija. Čornajas pagasta Rāznas, Dricānu, Kaunatas 2., Lūznavas, Mākoņkalna, Nagļu, Nautrēnu, Pūšas, Silmalas, Silmalas pagasta Kruķu, Ružinas un Štikānu, Stoļerovas pagasta, Viļānu pagasta Radopoles un Viļānu pilsētas bibliotēkas ir akreditētas vietējās nozīmes bibliotēkas statusā. Griškānu pagasta bibliotēkas akreditācija atlikta uz gadu. Lai veiktu uzlabojumus bibliotēkrajā apkalpošanā un veidotu bibliotēkās mūsdienīgu vidi, pēc akreditācijas komisijas ieteikumiem, jāaktualizē krājumi, jāatjauno datortehnika, jāattīsta bibliotēkas daudzfunkcionalitāte.

2. Finansiālais nodrošinājums

Tabula “Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums”

	2014	2015	2016
Kopā (EUR)	520696	613492	575238
Pašvaldības finansējums	520650	613427	575189
Citi ieņēmumi:	37	65	49
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	37	65	49

Bibliotēku finansiālais nodrošinājums ir mainīgs. 2016. gadā tika samazināts pašvaldības budžets, mazāks skaits bibliotēku gatavojās akreditācijai, kas, savukārt, arī ietekmēja finansējuma piesaisti.

Finansējums uz vienu iedzīvotāju ir 16.98 eiro, atbilsts LR Ministru kabineta noteikumiem " Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi" nodrošina bibliotēku darbību, galvenokārt bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu.

Bibliotēku budžetu 99,9 % veido pašvaldības piešķirtie līdzekļi. Bibliotēkas sniedz bezmaksas pakalpojumus, maksas - izdrukas un kopēšanas pakalpojumi ir trīs bibliotēkās.

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2014	2015	2016
Izdevumi kopā (EUR)	518902	612479	574086
Darbinieku atalgojums (bruto)	256263	269550	279034
Krājuma komplektēšana	68972	66989	71532

Bibliotēku finansiālie izdevumi ir mainīgi. Izdevumu kopsumma, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, ir samazinājusies par 38395 eiro, kas galvenokārt, ir saistīts ar kopējā pašvaldības gada budžeta samazināšanos.

Pozitīva dinamika ir izdevumiem darbinieku atalgojumam + 9484 eiro un krājuma komplektēšanai + 4543 eiro.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Bibliotēku ēkām un telpām ir liela nozīme bibliotēkārās apkalpošanas nodrošināšanā.

Bibliotēku telpu stāvoklis tiek vērtēts kā labs 18 bibliotēkās, ļoti labs 7 bibliotēkās, apmierinošs 6 bibliotēkās. Četrās bibliotēkās: Griškānu pagasta, Silmalas pagasta Kruķu, Silmalas pagasta Ružinas un Viļānu pagasta Radopoles, ir nepietiekama telpu plātība. Nākamgad tiek plānota telpu paplašināšana Silmalas pagasta Ružinas bibliotēkā. Tiek turpināta bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa uzlabošana, remontdarbi veikti 11 bibliotēkās:

- Audriņu pagasta bibliotēkā bērnu telpā atjaunots grīdas segums;
- Čornajas pagasta Rāzinas bibliotēkā veikts kosmētiskais remonts, atjaunots grīdas segums, nomainītas durvis;
- Čornajas pagasta Ratnieku bibliotēkai, kura atrodas otrajā stāvā ir izremontēta kāpņu telpa, atjaunota nojume pie ieejas durvīm, uzstādīta velonovietne;
- Ilzeskalna pagasta bibliotēkā ir veikts kosmētiskais remonts, atjaunots grīdas segums, sienu krāsojums, palodzes, izremontēta kāpņu telpa;
- Maltas pagasta bibliotēkā veikti remontdarbi iekštelpās: uzlabota grīda un atjaunots grīdas segums, nolīdzinātas un nokrāsotas sienas, nomainītas visas durvis, atsevišķās zonās uzlabots apgaismojums;
- Nautrēnu pagasta bibliotēkā uzstādītas jaunas ārdurvis;
- Sakstagala pagasta bibliotēkā nomainīts grīdas segums datortelpā;
- Silmalas pagasta bibliotēkā atjaunots sienu krāsojums, izremontēta kāpņu telpa, nomainītas ārdurvis;
- Silmalas pagasta Štikānu bibliotēkā veikts kosmētiskais remonts;
- Sokolku pagasta bibliotēkai atjaunota nojume, sliexsnis, nobruģēts celiņš līdz bibliotēkai;
- Stoļerovas pagasta bibliotēkā veikts priekštelpas kosmētiskais remonts, nomainītas

durvis, grīdas segums.

Jaunas mēbeles iegādātas:

- Čornajas pagasta Rāznas bibliotēkā mēbeles bērnu stūrītim, pieci jauni grāmatu plaukti;
- Pušas pagasta bibliotēkā nopirkti jauni galdi, krēsli;
- Sakstagala pagasta bibliotēkā nopirkti divi jauni plaukti;
- Viļānu pilsētas bibliotēkai atjaunoti visi grāmatu plaukti abonementā, atpūtas krēsli priekštelpā;
- Divi jauni plaukti Sakstagala pagasta bibliotēkā;
- Mēbeles un dekori bērnu stūrītim Vērēmu pagasta bibliotēkā.

2017. gadā remontdarbi tiek plānoti sešās bibliotēkās.

Jaunu ēku būvniecība netiek plānota.

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbinieki em (skaits)	Lietotājie m (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	53	244	Apmierinošs	
Plānie klienti	-	-	-	
Multifunkcionālās iekārtas		56	Labs	
Printeri		41	Labs	
Kopēšanas iekārtas		5	Labs	
Skeneri		4	Apmierinošs	
Citas iekārtas		1	Ļoti labs	Laminēšanas iekārta

Nozīmīgs interneta pieejas atrisinājums ir bezvadu interneta Wi-Fi nodrošinājums visās bibliotēkās. Lielākā daļa interneta lietotāju bibliotēkās ir tieši bezvadu interneta lietotāji ar savām ierīcēm – viedtālruniem, planšetdatoriem gan bibliotēku telpās, gan ārpus tām. Pakāpeniski tiek atjaunota dator tehnika. Jauni datori darbiniekiem iegādāti Audriņu, Mākonkalna, Rikavas, Silmalas pagastu, Silmalas pagasta Ružinas un Štikānu bibliotēkās.

Jauna dator tehnika un citas ierīces lietotājiem iegādātas:

- Multifunkcionālās iekārtas Audriņu, Nautrēnu, Sakstagala un Stoļerovas pagastu bibliotēkās;
- Dators un 2 multifunkcionālās iekārtas Feimaņu pagasta bibliotēkā (viena krāsaina par piešķirto balvu „Bibliotekārs - gaismas nesējs Latgales reģionā” no Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības;
- Dator komplekti Sakstagala un Vērēmu pagasta bibliotēkās;
- Laminēšanas iekārta un četri monitori Viļānu pilsētas bibliotēkā.

2017. gadā dator tehnikas iegāde tiek plānota vienpadsmit bibliotēkās.

Bibliotēku 3TD projekta datori savu laiku ir nokalpojuši. Lai arī tie darbojas, tomēr neatbilst mūsdienu dator tehnikas prasībām. Novecojuši un lēni darbojošies datori ir viens no iemesliem būtiskam dator apmeklējumu skaita samazinājumam bērnu un jauniešu vidū. Lēni virzās uz priekšu novecojušās KISC projektu dator tehnikas norakstīšanas process.

4. Personāls

35 Rēzeknes reģiona bibliotēkās strādā 51 darbinieks, bibliotekāro apkalpošanu veic 44 darbinieki.

Ar profesionālo bibliotekāro izglītību 16 darbinieki:

- t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.) – 3
- ar 1.līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību – 2
- ar profesionālo vidējo izglītību – 11

Ar izglītību citās jomās 15 darbinieki:

- t.sk. ar bakalaura grādu - 4
- ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību – 1
- ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.) - 5
- ar profesionālo vidējo izglītību - 5

13 bibliotekārie darbinieki ar vispārējo vidējo izglītību.

30% bibliotekārajiem darbiniekiem ir vispārējā vidējā izglītība, 34% darbiniekiem ir izglītība citā nozarē un 36% darbiniekiem ir bibliotekārā izglītība.

Profesionālai pilnveidei tika izlietoti 437 eiro - dalības maksa praktiskajā seminārā.

Uz pilnu slodzi strādā 41 bibliotekārais darbinieks, citā slodzē- trīs.

Bibliotēku personāls 70% darbinieku ir vecāki par 55 gadiem.

Kaunatas un Silmalas pagasta bibliotēkās ir pagaidu darbinieces uz iepriekšējo bibliotēku vadītāju grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu un bērna kopšanas atvaļinājuma laiku.

Mākoņkalna pagasta bibliotēkas vadītāja Lilita Kudrjavceva apbalvota ar Rēzeknes novada pašvaldības Atzinības rakstu nominācijā Kultūra – par profesionāla, godprātīga un radoša darba devumu sava novada un valsts labā.

„Gaismas nesējas“ titulu Latgalē 2016. gadā saņēma Feimaņu pagasta bibliotēkas vadītāja Erna Ulase. Balva tika piešķirta par sasniegumiem, ieguldījumu, izcilību, attieksmi pret savu darbu un lasītājiem. *(foto skat. pielikumā)*

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Bibliotēku pakalpojumus izmanto 25% iedzīvotāju vai 1/4 daļa. No kopējā bibliotēku lietotāju skaita 63% ir pieaugušie un 37% bērni un jaunieši līdz 18 gadiem. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība tiek nodrošināta atbilstoši bibliotēku lietošanas noteikumiem.

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2014	2015	2016	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	8411	8178	8319	- 3 %; + 2 %
<i>t. sk. bērni</i>	3238	3051	3081	- 6 %; + 1 %
Fiziskais apmeklējums	190823	158221	153486	- 17 %; - 3 %
<i>t. sk. bērni</i>	86184	73758	65369	- 14 %; - 11 %
Virtuālais apmeklējums	18820	29496	19258	+ 57 %; - 35 %
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	-	556	5509	+ 90%
	297275	285943	284710	- 4 %; - 0,4 %
<i>t. sk. grāmatas</i>	156103	142015	139306	- 9 %; - 2%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	140629	139914	141929	- 0,5 %; + 1%

<i>t. sk. bērniem</i>	67350	62111	53578	- 8 %; -14 %
Lietotāji % no iedz. skaita apkalpes zonā	23%	24%	25%	+1%; +1%
Iedzīvotāju skaits	36268	34689	33872	-4 %; - 2 %

Lietotāju skaits, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir palielinājies par 141 lietotāju.

Fizisko apmeklējumu skaits ir samazinājies par 4735 apmeklējumiem.

Ir samazinājies arī izsniegums par 1233 vienībām, t.s. grāmatu izsniegums samazinājies par 2709 eksemplāriem, bet periodisko izdevumu izsniegums ir palielinājies par 2015 vienībām.

Virtuālo apmeklējumu skaits ir samazinājies par 10238, sociālo tīklu apmeklējums pieaudzis par 4953.

Iedzīvotāju skaits samazinās, bet bibliotēku lietotāju skaits apkalpošanas zonā ir noturīgs.

Pakalpojumu klāsts pārskata gadā nav mainījies, jauni pakalpojumi – automatizēta lietotāju apkalpošana, ieviesti sešās bibliotēkās. Dokumentu elektronisku izsniegšanu un saņemšanu, lietošanas termiņa pagarināšanu piedāvā Viļānu pilsētas, Silmalas pagasta, Silmalas pagasta Ružinas, Rikavas pagasta, Pušas pagasta un Gaigalavas pagasta Vecstrūžānu. Pavisam automatizētu lietotāju apkalpošanu veic 28 bibliotēkas. Atlikušās septiņas plāno iesaistīties 2017.gadā.

Personām ar kustību traucējumiem pieejamas 12 bibliotēkas, pārējās, nodrošina pasūtīto izdevumu piegādi uz mājām.

Gaigalavas pagasta bibliotēkā, sadarbojoties ar RCB uz 3 mēnešiem tika atvesta telelupa, lai vasaras brīvlaikā grāmatas varētu lasīt, pagastā dzīvojoša vājredzīga meitene. Telelupa tika piedāvāta arī pieaugušajiem lasītājiem, diemžēl specifisko redzes slimību dēļ, viņi šo telelupu nevarēja izmantot.

Bibliotēkas pilda sociālā atbalsta un palīdzības funkcijas bezdarbniekiem, senioriem, sociāli maznodrošināto iedzīvotāju grupām, kā arī ir sociālās integrācijas centrs, kurā apmeklētāji apgūst pamatiemaņas datora, interneta, e-pakalpojumu lietošanā, komunikācijas kanālu (e-pasts, Skype, sociālie tīkli) izveidē un bibliotēkas veidoto informācijas resursu izmantošanā.

Uzņēmējiem vairākumā tiek sniegti dokumentu izdrukas, kopēšanas, skenēšanas pakalpojumi.

Lauksaimniekiem tiek sniegtas uzziņas un konsultācijas par nozares e-dokumentu meklēšanu, sadarbībā ar Lauku Atbalsta dienesta speciālistiem notiek apmācības dokumentu aizpildīšanā, sniegta palīdzība dokumentu nosūtīšanā un saglabāšanā.

Mājsaimniecēm biežāk tiek piedāvāti preses un jaunās nozaru literatūras apskati.

Senioriem tiek rīkoti atmiņu vakari, datorapmācības, ekskursijas interneta vidē.

Bibliotēkas ir kļuvušas par interešu klubu dalībnieku tikšanās vietām.

Uzziņu un informācijas darbs tiek veikts, izmantojot gan tradicionālos - drukas , gan, tagad jau biežāk, elektroniskos informācijas avotus. Mūsdienu informācijas resursu izmantošanas iemaņu veidošana un attīstīšana ir viens no bibliotēku darba pamatuzdevumiem.

Jāatzīmē, ka studējošiem jauniešiem ir labas prasmes informācijas meklēšanā, bibliotēkā viņi atrod informāciju patstāvīgi, izmantojot internetu.

Ikdienā bibliotekāri palīdz apgūt mūsdienās nepieciešamās prasmes – maksājumu veikšana, iesniegumu paraugu sameklēšana un uzrakstīšana, CSDD programmas apgūšana, dzīvesvietas deklarēšanas pieteikšana, darbs ar e – pastu, Skype.

Palielinās bibliotēkā sniegto konsultāciju un e-pakalpojumu apjoms. Sakarā ar to, ka VID saimnieciskās darbības deklarācijas un LAD platību maksājumu pieteikumus pieņem

tikai elektroniski, palielinājās iedzīvotāju vajadzība pēc e-pastu izveides, dokumentu sagatavošanas un iesniegšanas šajās iestādēs. Bibliotēku darbs vairāk vērsts tieši uz individuālajām konsultācijām datorprasmju apgūvē un praktisku palīdzību e-pastu izveidē. Martā četrās bibliotēkās viesojās Valsts ieņēmumu dienesta “E- busiņš”, VID speciālisti palīdzēja iedzīvotājiem, kuriem bija izveidoti e-pasti, iesniegt ienākumu deklarācijas.

E-prasmju nedēļas laikā 13 bibliotēkās notika 35 informatīvie un izglītojošie pasākumi, kuri tika atspoguļoti e-prasmes.lv pasākumu kalendārā, pasākumus apmeklēja 326 interesenti.

Informācijas dienas tiek rīkotas par bibliotēkas krājuma un kataloga izmantošanas iespējām, informatīvi-izglītojoši pasākumi par drošību tīmeklī notiek ne tikai droša interneta dienā 7. februārī, bet visa gada garumā.

Bibliotēku nedēļā tiek rīkotas atvērto durvju dienas visiem interesentiem.

Eiropas Savienības informācijas punkta informatīvie stūrīši periodiski tiek papildināti ar jauniem dokumentiem un materiāliem.

Bibliotēkās, kā pašvaldības informācijas centros, pieejama informācija par pašvaldības lēmumiem, teritorijas attīstības plānu, saistošiem noteikumiem, u.c. aktuāla informācija. Visās Rēzeknes novada bibliotēkās nodrošināta pieeja Rēzeknes novada pašvaldības bezmaksas informatīvajam izdevumam “Rēzeknes novada ziņas” drukātajā un elektroniskajā formātā. Lietotāji individuāli un kolektīvi tiek informēti un apmācīti par mājas lapu saturu, kurās atrodama aktuāla pašvaldību informācija.

BIS ALISE ir visām reģiona bibliotēkām. Komplektēšanu automatizēti veic visas reģiona bibliotēkas, bet norakstīšanu 75% bibliotēku.

Bibliotēku lietotājiem ir pieejams elektroniskais katalogs, iespējas rezervēt grāmatas un pagarināt saņemto dokumentu lietošanas termiņu.

Pagastu bibliotēkas neveic dokumentu digitalizāciju. 2017.gadā tiek plānots uzsākt novadpētniecības materiālu digitalizāciju Viļānu pilsētas bibliotēkā.

Bibliotēkas lietotāju kvalitatīvākajai apkalpošanai tiek izmantoti SBA pakalpojumi.

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2014	2015	2016
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	577	854	754
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	466	694	779

2016. gadā BIS Alise ieviesa SBA moduli un līdz gada beigām bibliotēkas ieviesa elektronisko SBA pakalpojumu. Lasītāji ir plaši informēti par nepieciešamās literatūras pasūtīšanas iespējām un grāmatu pasūtīšana noris ātrāk. Pakalpojuma izpildes laiku iekavē grāmatas piegāde, jo netiek izmantoti pasta (maksas) pakalpojumi.

Bibliotēku pakalpojumu klāstu kuplināja un daudzveidoja 340 tematiskie pasākumi.

Jebkura pakalpojumu sniedzēja mērķis ir apmierināts klients. Lai veicinātu iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā dzīvē un sekmētu sadarbību ar pašvaldību, kā arī lai izzinātu iedzīvotāju viedokli par dzīvi novadā kopumā, Rēzeknes novada pašvaldība 2016.gada decembrī organizēja iedzīvotāju aptauju. Aptaujas ietvaros iedzīvotājiem bija jāsniedz vērtējums par dažādiem pakalpojumiem, kas pieejami Rēzeknes novadā. Visatzinīgāk šajā aptaujā tika vērtēti bibliotēku sniegtie pakalpojumi, kur 86,3% iedzīvotāju ir apmierināti ar bibliotēku darbību novadā, un tikai 4,8% uzskata, ka bibliotēku pakalpojumu piedāvājums un kvalitāte ir neapmierinoša.

Nelielās bibliotēkās lasītāju viedokli bibliotēku darbinieki uzzina tiešās sarunās.

Lauku iedzīvotāji nepietiekami informēti par bibliotēku attālināto pakalpojumu piedāvājumu, jāizvērs informēšana par attālināto pakalpojumu veidiem un lietošanas iespējām.

6. Krājums

Bibliotēku krājumu pārskata perioda beigās veidoja 262346 eksemplāri dokumentu, galvenokārt grāmatas 210712 eksemplāri, t.sk. bērnu grāmatas 37436 eksemplāri, seriālizdevumi 50797 eksemplāri, 228 audiovizuālie materiāli un 591 elektroniskais dokuments, attēldokumenti, kartogrāfiskie un nošu dokumenti kopā 10 eksemplāri, un pārējie dokumenti.

Krājuma attīstība balstās uz krājuma komplektēšanas un organizēšanas politikas mērķi - nodrošināt ar nepieciešamajiem iespieddarbiem un informācijas nesējiem ikvienu interesentu.

Krājuma komplektēšana tiek plānota budžeta ietvaros – tādēļ netiek aptverts viss materiālu klāsts, kuru vēlētos iekļaut bibliotēkas krājumā, bet tiek izvērtēts un izvēlēts nozīmīgākais. Neplānveidīgi bibliotēku krājumus papildina saņemtie bezatlīdzības izdevumi un dāvinājumi.

Krājumu komplektēšanas prioritātes katrā bibliotēkā ir atšķirīgas, bet galvenokārt tā ir oriģinālliteratūra, tulkotā daiļliteratūra, uzziņu un bērnu literatūra, nozaru literatūra, periodiskie izdevumi.

Vērtīgs ieguvums bija sūtījums saskaņā ar Latvijas Bibliotekāru biedrības (LBB) projekta “Augstvērtīga tulkotā un nozaru literatūra bibliotēkās” nosacījumiem, no kura bibliotēku krājums tika papildināti ar jauniem 202 izdevumiem.

Krājumu komplektēšana notiek vadoties pēc MK noteikumiem “ Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi” un bibliotēku izstrādātām krājuma attīstības koncepcijām. Katrā bibliotēkā ir izstrādāta krājuma attīstības koncepcija trim gadiem.

Bibliotēkas krājuma komplektēšanā noteicošais ir bibliotēkas lasītāju vajadzību, interešu un pieprasījumu ievērošana un bibliotēkas lietotāju nodrošināšana ar plašu grāmatu, periodisko izdevumu un audiovizuālo materiālu klāstu.

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2014	2015	2016
Finansējums krājuma komplektēšanai	68972	66989	71532
<i>t. sk. pašvaldības finansējums</i>	68972	66989	71532
grāmatām	43503	41787	45225
periodiskajiem izdevumiem	25469	25174	26231
Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	1.90	1.93	2.11

Finansiālais nodrošinājums krājumu komplektēšanai ir pašvaldību budžeta piešķirums, citi finansējuma veidi netika piesaistīti.

Krājumu rekatalogizācija pilnā apjomā veikta 24 bibliotēkās, piecās bibliotēkās ierakstu skaits no kopējā krājuma sasniedz 60 - 80%, sešās bibliotēkās pārsniedz 90%.

Automatizēta bibliotēku krājumu inventarizācija BIS Alise veikta sešās bibliotēkās :

Gaigalavas pagasta Vecstrūžānu, Silmalas pagasta Ružinas, Sokolku, Maltas, Lendžu un Mākoņkalna pagastu bibliotēkās. Pavisam inventarizācija BIS Alise ir veikta 12 bibliotēkās.

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2014	2015	2016
Jaunieguvumi	24039	25247	26852
Grāmatas	9368	8626	9525
<i>t. sk. bērniem</i>	2668	2237	1888
Izslēgtie dokumenti	24781	33748	27553
Krājuma kopskaits	316548	263047	262346
Grāmatu krājuma apgrozība	0.9	0.5	1.1
Periodisko izdevumu apgrozība	3.4	3.0	2.8

Jaunieguvumu skaits bibliotēku krājumos pieaug. Pārskata gadā palielinājies arī jaunieguvumu - grāmatu skaits. Jaunieguvumu skaits bērniem samazinās, taču ne tik strauji, jāņem vērā, ka pārskata gadā mainīta bērnu grāmatu uzskaitē, netiek uzskaitītas 5.-7. klašu grāmatas.

6% jaunieguvumu sastāda bezatlīdzības izdevumi no LNB AD Bibliotēku attīstības centra, Latgales Kultūras centra izdevniecības, Lauku bibliotēku atbalsta biedrības (LBAB) u.c dāvinātājiem.

Bibliotēkās, atbilstoši krājuma komplektēšanas koncepcijas noteikumiem, tiek pieņemti dāvinājumi un rīkotas akcijas "Uzdāvini grāmatu bibliotēkai".

Pēc bibliotēku akreditācijas komisijas ieteikuma tiek turpināta rekomplektēšana - novecojušo, mazpieprasīto un nolietoto dokumentu norakstīšana, krājumu kvalitātes uzlabošanai. Grāmatu krājuma apgrozības rādītājs ir uzlabojies, kas liecina par to, ka krājuma komplektēšana un organizācija notiek pareizā virzienā.

Saglabājas periodisko izdevumu pieprasījums. Piemēram, Strūžānu pagasta bibliotēkā periodisko izdevumu apgrozība ir 7.23.

Lietotājiem bez ierobežojuma pieejamas abonētās tiešsaistes datubāzes Letonika un Lursoft “Laikrakstu bibliotēka” visās bibliotēkās. Letonikas izmantošanas dati ir mainīgi, Lursoft “Laikrakstu bibliotēkas” apmeklējums ir palielinājies. Datu bāzes tiek popularizētas informatīvajās stundās, notiek konkursi un viktorīnas skolēniem. E - prasmju nedēļas ietvaros tiek rīkotas informācijas dienas, konsultācijas par datu bāzu izmantošanu, kā arī individuālas konsultācijas un sarunas ar lietotājiem visa gada garumā, taču lielu popularitāti lietotāju vidū negūst.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāžu izmantojums”

Dabubāze	2014	2015	2016
Letonika	1736/1274	3714/1846	2102/2879
News	176	370	555

Krājumu popularizēšanai tiek veidotas grāmatu un citu dokumentu tematiskās izstādes, apskati, literārie pasākumi. Vismaz reizi ceturksnī katrā bibliotēkā tiek rīkotas Jauno grāmatu dienas. Informācija par jaunieguvumiem sistemātiski tiek ievietota iestāžu mājas lapās, informatīvajos izdevumos un bibliotēku profilos sociālajos tīklos. Tiek veidoti jaunieguvumu saraksti.

Sistemātiski tiek apzināti parādnieki, kuri saņem atgādinājumus gan elektroniski, gan tiešā saziņā.

Problēmas rodas nozaru literatūras piekomplektēšanā un atjaunošanā, trūkst jaunākās tehniskās literatūras, literatūras eksaktajās zinātnēs.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Bibliotēkas nodrošina bērniem un jauniešiem brīvu un neierobežotu literatūras un informācijas saņemšanu, veicina mācīšanās, lasīšanas un rakstīšanas iemaņu apguvi, sekmē bērnu un jauniešu lasīšanas pilnveidi, popularizē literatūru lasīšanas veicināšanas pasākumos, piesaista jaunas un paplašina esošās lietotāju grupas.

Bērnu un jauniešu bibliotekāro apkalpošanu veic 35 pagastu bibliotēkas, Maltas pagasta un Viļānu pilsētas bibliotēku bērnu literatūras nodaļas.

2016. gadā bērni un jaunieši veidoja vairāk nekā 1/3 bibliotēku lasītāju vai 37 % no kopējā lasītāju skaita. Bibliotēku pakalpojumus izmantoja 3081 bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam, par 30 vairāk nekā iepriekšējā gadā. Neskatoties uz lasītāju skaita pieaugumu fizisko apmeklējumu skaits ir samazinājies par 8389, izsniegumu skaits samazinājies par 8533 vienībām.

Jāatzīmē, ka arvien aktīvāk bibliotēkas sāk apmeklēt ģimenes, vecāki ar pirmsskolas vecuma bērniem. Visās bibliotēkās ir izveidoti un atbilstoši aprīkoti bērnu stūrīši.

Viļānu pilsētas bibliotēkas bērnu nodaļas darbinieki veica pamatskolas skolēnu anonīmu aptauju - anketēšanu, lai uzzinātu šīs lietotāju grupas viedokli par bibliotēku kopumā, piedāvāto pakalpojumu un apkalpošanas kvalitāti. (*aptaujas anketu skat. pielikumā*)

Anketas aizpildīja 100 respondenti. Uz jautājumu „Cik bieži Tu apmeklē bibliotēku?” 38% atbildēja, ka aptuveni 1 reizi mēnesī (ir tādi, kuri ar datoriem darbojās gandrīz katru darbadienu). 42% respondentu bibliotēku apmeklē informācijas iegūšanai, savukārt mācību nolūkā apmeklē 37% respondentu. Bibliotēkas grāmatu fondā orientēties ir viegli - tā uzskata 60% anketēšanas dalībnieku. Uz jautājumu „Tavi ierosinājumi par bērnu nodaļas darba uzlabošanu” atbildes bija sekojošas: 33% vēlējās garāku grāmatu lietošanas termiņu, šis ierosinājums tika ņemts vērā. Grāmatu lietošanas termiņš ir pagarināts līdz 1

mēnesim (agrāk bija 10 dienas). Bibliotēkas darbinieku atsaucību respondenti novērtē kā ļoti labu (70%) un 51% bibliotēkā jūtās ērti un brīvi.

Metodisko un konsultatīvo darbu attiecībā uz šo virzienu veic Rēzeknes novada pašvaldības Kultūras nodaļas Bibliotēku informācijas speciālists:

- Bibliotēku darbinieku informēšana par darbu ar bērniem un jauniešiem aktualitātēm;
- Bibliotēku vizitācijas un individuālas konsultācijas;
- Lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" norises koordinācija;
- Profesionālo prasmju pilnveidošana semināros, nodarbībās: organizēti divi pieredzes apmaiņas semināri: - Lasīšanas veicināšana, novitātes darbā ar bērniem un jauniešiem. Rēzeknes pilsētas 2.bibliotēkas apmeklējums; - Radošums bibliotēku darbā ar bērniem.

Mūsdienu bērnu un jauniešu interese pastiprināti vērsta uz virtuālo piedāvājumu, tādejādi bibliotēkās pārdomāti tiek veikta krājuma veidošana. Komplektēšana tiek veikta saskaņā ar bibliotēkas izstrādāto krājuma komplektēšanas un organizācijas koncepciju ņemot vērā bērnu literatūras galvenos atlases kritērijus:

- saturiski atbilstošas grāmatas, kas veicina bērnu izaugsmi, izziņas procesu;
- grāmatas fiziskā forma- mūsdienīgi noformēti izdevumi;
- atbilstība bērnu attīstības līmenim, zināšanām un interesēm.

Pieaug klausāmgrāmatu un audiovizuālo dokumentu pieprasījums, atbilstoši arī iegāde.

Dažās bibliotēkās jaunas grāmatas tiek iegādātas katru mēnesi, bet kopumā ne retāk, kā reizi ceturksnī.

Bērnu un jauniešu izdevumu kopskaits krājumā neatbilst normatīviem, veidojot 14% no kopējā izdevumu skaita, bet katrā bibliotēkā situācija atšķiras.

Milzīgā informācijas plūsmā, nepieciešama rūpīga informācijas meklēšanas prasmju attīstīšana un uzlabošana. Jo agrāk skolēni apgūst informācijpratības pamatus, jo kvalitatīvāk norisinās mācību process, veidojas informācijas atlases un vērtēšanas iemaņas. Bibliotēkas kļuvušas par uzticamākas informācijas piegādes avotiem.

Ikdienas darbībā arvien noteicošāka ir tematisko uzziņu sagatavošana, izstrāde un materiālu atlase, darbs ar datubāzēm, enciklopēdijām un laikrakstu publikācijām.

Uzziņu sniegšanā tiek izmantota nozaru literatūra, uzziņu izdevumi, ieteiktas datu bāzes, interneta vietnes. Taču, skolēni, vēlas izmantot vienkāršāko meklētāju „Google”.

Mazākie bibliotēkas lietotāji tiek iepazīstināti un darbojās www.pasakas.net, www.cirkulis.lv, skolēniem tiek rīkoti konkursi datu bāzes Letonika apgūšanā, nodarbības Droša interneta vietnē, iepazīstināšana ar LNB vietni Lasāmkoks un Digitālo bibliotēku.

Joprojām bibliotēku darbā ir aktuālas bibliotekārās stundas, kuru laikā skolēni atbilstoši viņu vecuma grupas īpatnībām tiek iepazīstināti ar bibliotēkas struktūru, grāmatu izvietojumu bibliotēkā, datoru lietošanas un bibliotēkas iekšējās kārtības noteikumiem, informācijas meklēšanas veidiem, veidotas pareizas iemaņas darbā ar uzziņu literatūru, bibliotēkas e-katalogu, tādejādi veicinot prasmes pašiem iegūt un izmantot informāciju.

Skolniekiem tiek rīkotas informācijas dienas iepazīstināšanai ar bibliotēkas krājumu, bibliogrāfiskiem līdzekļiem un uzziņu materiāliem, elektronisko katalogu, u.c. bibliotēkā pieejamajiem informācijas resursiem.

Pasākumi dažādām vecuma grupām:

- Tematiska nodarbība 1.- 2.klases skolēniem “Mans Rēzeknes novads” par novada

ievērojamākajām vietām, notikumiem, cilvēkiem Gaigalavas pagasta bibliotēkā;

- Tematiskā diena „Digitālās prasmes jauniešiem” Viļānu pilsētas bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā;
- Dzejas stunda kopā ar dzejnieci Inetu Atpili-Jugani, grāmatas „Otkon giunu sapynu” autori Maltas pagasta bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā;
- Tematiskais pasākums jauniešiem „Helovīnu ballīte” Audriņu pagasta bibliotēkā; *(foto skat. pielikumā)*
- Ģimenes tradīciju veicināšanai un teritorijas izgreznošanai sadarbībā ar vecākiem pie Griškānu pagasta bibliotēkas notika ziedu apļu veidošana;
- Tematisks un praktisks pasākums veltīts dārzkopja-selekcionāra Pētera Upīša 120 jubilejai. Audriņu pagasta apzaļumošana; *(foto skat. pielikumā)*
- Bibliotēkās tiek organizēti un atzīmēti kalendārie un tradicionālie svētki:
 - “Nezin kāpēc notiek tā - notiek tepat Latvijā”- Latvijas dzimšanas dienai veltītā dzejas pēcpusdiena 4. klasei;
 - Viļānu pilsētas bibliotēkās bērnu nodaļā novembrī dzejas pēcpusdiena 4.b klasei, kur tika skandēti dzejoļi par Latviju;
 - Viktorīna patriotu nedēļā sākumskolas skolniekiem „Ko tu zini par Latviju” Nagļu pagasta bibliotēkā;
 - Tematiskā pēcpusdiena ar radošu nodarbību ”Lieldienas- pavasara saulgrieži” Audriņu pagasta bibliotēkā; *(foto skat. pielikumā)*
- Derīgo padomu stundas.

Lietderīgai brīvā laika pavadīšanai un dažādu praktisku prasmju veidošanai notiek radošas nodarbības (darbnīcas), viens no populārākiem un apmeklētākiem pasākumiem bibliotēkās.

Bibliotēkas pastāvīgi tiek rīkoti bērnu zīmējumu konkursi un veidotas zīmējumu izstādes.

Bērni, protams, ir aktīvi un atsaucīgi, bet viņus ir grūtāk iesaistīt lasīšanas procesā un mazinās to bērnu skaits, kuri aktīvi lasa grāmatas.

Par vienu no veiksmīgākajām lasīšanas veicināšanas aktivitātēm tiek uzskatīta „Bērnu / jauniešu / vecāku žūrija”, kurā pārskata gadā piedalījās 13 bibliotēkas un 236 dalībnieki. Bērniem un jauniešiem piedalīšanās šajā lasīšanas maratonā kļuvis par patīkamu ieradumu, jo žūrijas ekspertiem tiek rīkotas ekskursijas vai jautrs noslēguma pasākums. Lasīšanas maratonam pievienojas arvien vairāk bērnu vecāku, tādejādi tiek veicinātas un nostiprinātas ģimeņu lasīšanas tradīcijas.

Bibliotēkās plaši izvērtās lasījumi Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā “Nākotne Ziemeļos”, rīta stundās sākumskolas skolēniem tika lasīti norvēģu rakstnieka Stīana Hola darba “Gārmana vasara” fragmenti, bet Sveču gaismā jaunieši Maltas pagasta bibliotēkā lasīja un klausījās Deboras Hansenas Kleistas grāmatas „Naftas pasaka” fragmentu un rakstīja savu stāstu vai vēstuli nākotnei.

Rikavas pagasta bibliotēkā darbojas jauno literātu kopa literārās konsultantes Ivetas Dimzules vadībā. Kopas dalībnieki aktīvi piedalās novada Dzejas dienu pasākumos.
(foto skat. pielikumā)

Interesi par grāmatu varoņiem veicināja Literāru tēlu kompozīciju izstāde: „Rudens manā dārzā” Rikavas pagasta bibliotēkā. Apskatot kompozīcijas, nezinātājiem radās interese par literārajiem tēliem un, reizē, tika paņemtas grāmatas lasīšanai un tuvākai iepazīšanai.
(foto skat. pielikumā)

Sakstagala pagasta bibliotēkā gada beigās - decembrī tiek apkopoti rezultāti starp lasošajām klasēm un skolēniem “Pati lasošākā klase”, godināts “Aktīvākais gada lasītājs”.

Literārajā stundā „Tobiass un citas radībiņas”, veltītai Jura Zvirgzdiņa daiļradei un 75.gadu jubilejai, kopā ar lācīti Tobiasu Maltas pagasta bibliotēkas mazie lasītāji devās plašajā piedzīvojumu pasaulē, iepazīna rakstnieku, viņa grāmatas un grāmatu varoņus. Atraktīvā veidā mazie lasītāji tiek iepazīstināti ar rakstnieku – jubilāru daiļradi un literāriem tēliem.

Lasītāju atsaucību guvušas pasaku pēcpusdienas, kuras tiek rīkotas gan bibliotēkas, gan izglītības iestādēs.

A.Milna grāmatas jubilejas gadā vairākas aktivitātes tika veltītas galvenajam varonim Vinnijam:

- literārā pēcpusdiena „Vinnijam Pūkam-90” Viļānu pilsētas bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā, kur pasākumu vadīja Vinnijs Pūks, kurš bērniem ļoti patika; *(foto skat. pielikumā)*
- Vinnija Pūka dzimšanas dienu ar radošo darbu konkursu “Vēstule Vinnijam Pūkam” atzīmēja 5.- 6. klašu skolēni Gaigalavas pagasta bibliotēkā;
- uz tematisku pēcpusdienu „Vinnijs Pūks pulcina draugus” 1.-2. klases skolēnus aicināja Gudrā Pūce Maltas pagasta bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā; *(foto skat. pielikumā)*

Lasīšanas veicināšanai bibliotēku darbinieki rīko izbraukuma bibliotēku vai grāmatu izsniegšanas punktus pirmskolas izglītības iestādēs. Bērnu lasīšanas veicināšanai tiek veiktas individuālās sarunas ar vecākiem un piedāvāta lasāmviela, izveidoti ieteicamo grāmatu saraksti.

Divi Maltas pagasta bibliotēkas lasītāji ar saviem radošajiem darbiem piedalījās konkursā „Nindzja Timijs mūsu vidū”, kuru organizēja LNB Bērnu literatūras centrs, Apgāds ABC, sadarbībā ar Ziemeļu ministru padomes biroju Latvijā. Tika sniegta iespēja prezentēt savus darbus, apmeklēt Rīgu un Nacionālo bibliotēku, tikties ar grāmatas autoru, vienaudžiem -Nindzjas Timija faniem.

Darbā ar bērniem un jauniešiem izveidojies plašs sadarbības loks ar pedagogiem, psihologiem, sociālajiem darbiniekiem, vecākiem, kā arī iestādēm un organizācijām.

Bērnu ekskursijas un pirmā tikšanās ar bibliotēku, visbiežāk atstāj bērnos pozitīvu iespaidu un lielākā daļa no apmeklētājiem uzreiz kļūst par bibliotēkas lietotājiem.

Ekskursiju organizatori, galvenokārt, ir izglītības iestādes. Savukārt bibliotēku darbinieki skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs rīko savus literāros un tematiskos pasākumus.

Lai skolēnus nodrošinātu ar vajadzīgo literatūru vasaras periodam, beidzoties skolas mācību laikam, ar skolotājiem tiek saskaņotas obligātās literatūras programmas.

Nautrēnu vidusskolas rīkotajā informācijas dienā par pagasta teritorijā esošo pašvaldības iestāžu un struktūrorganizāciju darbu, kuras laikā skolēni apmeklēja pagasta iestādes un iepazinās ar to darbu, mācījās iegūt nepieciešamo informāciju no valsts iestāžu darbiniekiem, par aktīvas izpētes un iepazīšanas objektu kļuva arī Nautrēnu pagasta bibliotēka.

Pašvaldība nodrošina ne tikai bibliotēku pamatfinansējumu, bet atbalsta arī citas aktivitātes, piemēram, Bērnu žūrijas aktivitātes un sedz transporta izdevumus ekskursiju rīkošanai.

Kopā ar Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas Nacionālā parka darbiniecēm Maltas pagasta bibliotēkā tika sarīkota tematiska pēcpusdiena „Ūdens – dzīvības avots” ar fotoizstādi, veltīta Pasaules ūdens dienai. Notika izglītojošas interaktīvas nodarbības un spēles.

Plaša programma bērniem un jauniešiem tika piedāvāta Grāmatu svētkos Maltā, kas tika rīkoti sadarbībā ar Lauku bibliotēku atbalsta biedrību. Svētku programma tika veidota, aptverot visas vecuma grupas. Grāmatu svētku ietvaros bija iespēja tikt ar grāmatas “Zoodārzs manā pagalmā” autoru Ingmāru Līdaku. Mazākie apmeklētāji kopā ar mākslinieci Ilzi Dambi varēja darboties radošajā darbnīcā “Kā top ilustrācijas grāmatām”.

Grāmatu varoņi: Nezinītis, Pepija Garzeķe un Gudrā Pūce bērnus un jauniešus aicināja darboties radošajās darbnīcās. Lielu atsaucību jauniešu vidū guva hennas zīmējumu radošā darbnīca.

Darbs ar bērniem un jauniešiem balstās uz izdomu un radošumu, lai piesaistītu viņu uzmanību. Bibliotēku darbinieki apgūst teorētiskas zināšanas, labprāt piedalās praktiskajās nodarbības, atbalsta pieredzes apmaiņu.

Profesionālai pilnveidei bibliotekāri izsaka vēlmi organizēt mācības tuvāk darba vietai.

Jūnija sākumā Rēzeknes novada pašvaldībā notika 8 stundu praktiskais seminārs “Radošums un tā izpausmes darbā ar bērniem un pieaugušajiem bibliotēkā”, kurā jaunas idejas smēlās 19 bibliotekāri. Tas mērķtiecīgi tika organizēts vasaras sākumā, lai veicinātu radošu darbību skolēnu brīvlaikā.

Bibliotekāri dalījās pieredzē lasīšanas veicināšanā un radošumā darbā ar bērniem un jauniešiem semināros. Piedalījās pieredzes apmaiņas braucienos uz Viļānu pilsētas bibliotēku, Cēsu Centrālo bibliotēku, Rēzeknes pilsētas 2.bibliotēku.

Skolēniem pusaudžu vecumā ir citas intereses un prioritātes, bet iešana uz bibliotēku vairs nav būtiska.

Bibliotēkas, kā ērtu un patīkamu vietu laika pavadīšanai bieži izvēlas bērni no nelabvēlīgām ģimenēm, bet skolēni, kā uzgaidāmo telpu, pirms braukšanas mājās.

Biežāk problēmas rada pusaudži, kuriem uzvedības normu ievērošana rada spriedzi. Viņi aktīvā veidā piesaista sev uzmanību – skaļi runā, smejas, traucē citiem bērniem. Strādājot ar bērniem, katru gadu spilgtāk jūtama bērnu un jauniešu nevēlēšanās lasīt grāmatas. Bērni, kuri uzturas bibliotēkā, vairāk darbojas ar datoriem, viedtālruniem. Bērniem ir pasliktinājušās lasītprasmes iemaņas, izpratne par tekstu, koncentrēšanās spējas.

Tāpat jāmin parādnieku problēma. Grāmatas un žurnāli tiek paņemti, bet aizmirsti laicīgi nodot.

Darbā ar bērniem un jauniešiem jāaktivizē lasīšanas veicināšanas pasākumi un sadarbība ar ģimeni, jāmeklē jaunas, interesantas darba formas, jāiegādājas vairāk spēļu.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darbs bibliotēkās tiek veikts ar mērķi pilnīgāk apkopot informāciju, kura ir saistīta ar novada vēsturi, kultūru, etnogrāfiju, ievērojamiem cilvēkiem, dabas un vēstures objektiem, veicināt šīs informācijas pieejamību visiem interesentiem.

Novadpētniecības darba virzieni:

- Tiek turpināts darbs pie bibliotēku novadpētniecības krājumu veidošanas un papildināšanas. Krājumus veido grāmatas, periodika, audiovizuālie materiāli, kartes, rokrakstu dokumenti, fofoattēli, tematiskās mapes. Tiek komplektēti dokumenti latgaliešu valodā.
- Mutvārdu vēstures liecību vākšanas akcijas, atmiņu stāstu pierakstu papildināšana.

Aktīvāk norisinājās Sakstagala, Feimaņu, Gaigalavas pagastu bibliotēkās.

- Novada izpētes veicināšana:

Novada izpētei tika organizēti novadpētniecības pārgājieni un ekskursijas:

- Ekskursija, apzināt Maltas pagasta ciemus, kuros ir krucifiksi, ar mērķi veidot fotodokumentus, tālākai izpētei un popularizēšanai.
- Maltas ciemata dižkoku izpētes ekskursija, ar mērķi veidot fotodokumentus, tālākai izpētei un popularizēšanai.
- Lielu atsaucību guvis Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkas rīkotais vasaras novadpētniecības pārgājiens. 2016.gadā tika mainīta tēma ar mērķi, iepazīties ar saimniecisko darbību pagasta teritorijā. (*foto skat. pielikumā*)

- Dāvināto dokumentu no iedzīvotāju personiskajiem arhīviem pieņemšana, apkopošana.
- Bibliotēku vēstures veidošana.
- Sadarbība:

Novadpētniecības darbs tiek veikts sadarbībā ar iedzīvotājiem, kultūras darbiniekiem, muzejiem, izglītības iestādēm, biedrībām, interešu klubiem.

- Sadarbojoties Viļānu pilsētas bibliotēkai ar krievu biedrību, ar novada pašvaldības atbalstu, 2017. gadā tiek plānota grāmatas izdošana par dzejnieku-novadnieku Ivanu Koroļkovu;
- Sadarbojoties bibliotēkai ar Viļānu Mūzikas un Mākslas skolu (MMS) un radošo kopu „Atļaujies ienākt” organizēta 50 jauno mākslinieku zīmējumu izstāde, kur zīmējumos tika atspoguļoti kopas dzejnieku dzejoļi, noslēgumā bija literārā pēcpusdiena „Dvēseles valoda”. Pēc šā pasākuma tika rakstīts projekts grāmatas, kas prezentēs Viļānus, izdošanai.
- Pasākums „Izcylajam Latgolas keramikas meistaram Andrejam Paulānam - 120” Feimaņu pagasta bibliotēkā tapa sadarbībā ar Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja vadītāju Teklu Bekešu, arī pasākuma dalībnieci.
- Interesentu un lietotāju informēšana, novadpētniecības materiālu popularizēšana:
 - novadpētnieciska rakstura uzziņu sniegšana;
 - tematisko izstāžu rīkošana;
 - publikācijas “Rēzeknes Vēstīs”, pagastu informatīvajos izdevumos, mājas lapās, Rēzeknes Centrālās bibliotēkas (Reģiona Galvenās bibliotēkas) mājas lapā, Rēzeknes novada mājas lapā, Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkai izveidota novadpētniecības lappuse Latvijas bibliotēku portālā;
 - Feimaņu pagasta bibliotēkas vadītāja Erna Ulase aktīvi piedalījās materiālu

meklēšanā, apzināšanā un piegādē Pētera Apiņa fotoalbumam “Latvijai – 100”;

- tematiskie pasākumi:
- ✓ Bibliotēku nedēļas ietvaros foto izstādes atklāšana un tikšanās ar Latgales fotomākslinieku Igoru Pliču Feimaņu pagasta bibliotēkā.
- ✓ Literārie lasījumi, Viļānu pilsētas bibliotēkā, pieminot viļānieti – rakstnieku, dzejnieku, mākslinieku I. Koroļkovu „Ivans Koroļkovs – dzīvs viļāniešu sirdīs”.

Novadpētnieciska rakstura uzziņu sniegšanai tiek izmantota Rēzeknes reģiona Galvenās bibliotēkas novadpētniecības datu bāzē, LN Digitālā bibliotēka, bibliotēku novadpētniecības krājumi.

Bibliotekāra darba slodze, strādājot vienam darbiniekam, neļauj saplānot vajadzīgo laiku novadpētniecības ikdienas darba sistemātiskai veikšanai un iedzīvotāju aptaujām.

Novadpētniecības dokumentu pagaidām tiek apkopoti un glabāti novadpētniecības mapēs. Turpmāk jāsāk domāt par savākto novadpētniecības materiālu digitalizāciju. Šim darbam nepieciešamas jaunas, atbilstošas teorētiskās un praktiskās zināšanas.

9. Projekti pārskata gadā netika izstrādāti.

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošanā nozīmīga loma ir sabiedriskajām attiecībām, lai komunicētu, informētu, radītu un izplatītu pozitīvu un atbilstošu priekšstatu par bibliotēku.

Vietējās sabiedrības informēšana notiek izmantojot tradicionālos preses un citus drukātos izdevumus. Raksti par bibliotēku aktualitātēm un aktivitātēm tiek ievietoti avīzē “Rēzeknes Vēstis”, “Panorama Rēzekne” ,”Vietējā”, bet visbiežāk pagastu pārvalžu informatīvajos izdevumos.

Mūsdienu bibliotēku attīstības stratēģija balstās uz interaktivitāti un sabiedrības iesaistīšanos bibliotēkas procesos. Strauji ieviešoties mūsu dzīvē jauniem komunikācijas veidiem, mainās arī bibliotēkas izmantošanas aspekts. Lielāka iespēja radīt saikni ar sabiedrību ir komunikācija sociālajos tīklos, kuru pagaidām veic 35% reģiona bibliotēku:

- Viļānu pilsētas bibliotēka veido emuāru vilanubibl.blogspot.com. 2016.gadā emuārā tika ievietotas 53 publikācijas. Bloga apmeklētāju skaits -2103. Portālā twitter.com ievietotas publikācijas par bibliotēkā notiekošajiem pasākumiem ;
- 11 bibliotēkām ir sava lapa sociālo tīklu portālos draugiem.lv, facebook.com;

Informācija par bibliotēku darba laiku, pakalpojumiem, piedāvājumiem, darba rādītāji, kontaktinformācija ievietota Latvijas digitālās kultūras kartes portālā , Rēzeknes pilsētas Centrālās bibliotēkas (RGB) mājas lapā, Rēzeknes novada pašvaldības mājas lapā kultūras pasākumu kalendārā ik mēnesi tiek ievietota informācija par bibliotēku pasākumiem un izstādēm.

Bibliotēku popularitāti vairo tikšanās ar sabiedrībā pazīstamiem cilvēkiem, viņu darbu izstādes:

- Pedagoģes, dzejnieces Ivetas Dimzules fotogrāfiju izstāde un tematiskā pēcpusdiena „Dižkoka 12 stāsti” Viļānu pilsētas bibliotēkā;
- DU docētāja, ģeogrāfa Ivara Matisova fotogrāfiju izstāde un dzejas pēcpusdiena „Nopietnības un radošuma harmonija publikācijās” Viļānu pilsētas bibliotēkā;
- Tikšanās ar rakstnieku, vēsturnieku, 12. Saeimas deputātu Vladimīru Nikonovu Vērēmu pagasta bibliotēkā;
- Dzejas dienas "Satiksimies rudenī" Dekšāres pagasta bibliotēkā, tikšanās ar dzejniecēm Daigu Akmentiņu un Antoņinu Lubeju. Kopkrājuma "Dvēseļu pļavas" atvēršanas svētki; *(foto skat. pielikumā)*

Pie publicitātes pasākumiem jāmin atvērto durvju dienas Bibliotēku nedēļas un E-prasmju nedēļas ietvaros, ekskursijas uz bibliotēku, dzejas dienas, darbošanās "Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijā".

Viens no plašākiem bibliotēku publiskajiem pasākumiem - Grāmatu svētki, kurus organizē Lauku bibliotēku atbalsta biedrība sadarbība ar Rēzeknes novada pašvaldību.

Rēzeknes un Viļānu novadu 15. Grāmatu svētki notika 19. augustā Rēzeknes novada Maltas pagasta Maltas vidusskolas daudzfunkcionālajā zālē, ar plašu programmu pieaugušajiem, bērniem un jauniešiem. Svētkos, kā ierasti, tika piedāvāta grāmatu komercizstāde. Politiskajā diskusijā "Vai 25 gadu laikā esam kļuvuši neatkarīgāki?" piedalījās Ministru prezidents Māris Kučinskis un 12. Saeimas deputāts Jānis Trupovnieks (ZZS), kuri atbildēja uz Lauku Avīzes žurnālistes Lindas Rumkas un diskusijas dalībnieku jautājumiem. *(foto skat. pielikumā)*

Bibliotēkas neaktīvi izmanto Latvijas Bibliotēku portāla sniegtās iespējas publicitātei.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Bibliotēku sadarbības partneri:

- Rēzeknes novada pašvaldība – informatīvais, metodiskais, konsultatīvais, finansiālais, profesionālās pilnveides atbalsts;
- Pagasta pārvaldes – informatīvais un finansiālais atbalsts;
- Rēzeknes pilsētas Centrālā bibliotēka (Reģiona Galvenā bibliotēka) –līgums par pakalpojuma sniegšanu reģiona bibliotēkām, e-kopkataloga veidošana un uzturēšana, krājumu inventarizācija, informatīvais, metodiskais un konsultatīvais atbalsts, semināri, konsultācijas, pieredzes apmaiņa, reģiona bibliotēku publicitātes nodrošinājums;

- LR Kultūras ministrija, Latvijas Bibliotēku padome - bibliotēku nozares politikas īstenošana, bibliotēku akreditācija;
- Latvijas Nacionālā bibliotēka – metodiskā un konsultatīvā palīdzība, jaunākā profesionālā informācija, bezatlīdzības izdevumi bibliotēkām, SBA pakalpojums, profesionālās pilnveides pasākumi;
- SIA Tieto Latvia – Bibliotēku informācijas sistēmas ALISE uzturēšana, konsultācijas;
- Kultūras informācijas sistēmu centrs (KISC) – informācijas tehnoloģiju pakalpojumi;
- Lauku bibliotēku atbalsta biedrība (LBAB) – Grāmatu svētku organizēšana;
- Viļānu un Rēzeknes novadu bibliotēkas – informatīvā, konsultatīva sadarbība, pieredzes apmaiņa, SBA;
- SIA Zvaigzne ABC, SIA Latvijas Grāmata, IK Virja , grāmatu bāze “Janus”, SIA Alba LTD grāmatnīca “Liesma” , Jāņa Rozes grāmatnīca – grāmatu iegāde;
- Latgales kultūras centra izdevniecība - grāmatu dāvinājumi, publikācijas;
- Novada kultūras un izglītības iestādes: skolas, pirmsskolas izglītības iestādes, jaunrades centri, kultūras nami, muzeji – informatīvais atbalsts, lasīšanas veicināšana, pasākumu organizēšana, dokumentu popularizēšana, informācijas apmaiņa, novadpētniecība;
- Biedrības, Jauniešu centri (JC) – sociālās atstumtības veicināšanas aktivitātes, saturīga brīvā laika pavadīšanas aktivitātes, radošās nodarbības;
- Pārrobežu un starptautiskā sadarbība ar Šliselburgas bibliotēku Krievijā nodibināta Viļānu pilsētas bibliotēkai.

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

Metodisko un konsultatīvo darbu Rēzeknes reģionā veic Rēzeknes novada pašvaldības Kultūras nodaļas Bibliotēku informācija speciālists sadarbībā ar Rēzeknes reģiona Galveno bibliotēku.

Veikta bibliotēku nozares normatīvo un metodisko dokumentu apkopošana, nodrošināta profesionālās informācijas aprīte.

Sadarbībā ar Rēzeknes reģiona Galveno bibliotēku organizēti:

- ✓ 4 profesionālās pilnveides semināri (15.04., 15.05., 15.09., 15.11.), kuros sniegta informācija bibliotēku darba aktuālajos jautājumos, izsniegti apliecinājumi;
- ✓ interaktīvā tikšanās ar L.Kerola latgaliski tulkotās grāmatas “Alise breinumu zemē” radošo komandu;
- ✓ divās pagastu bibliotēkās veikta krājumu inventarizācija izmantojot BIS Alise moduli Inventarizācija.

Organizēti divi reģiona bibliotēku darbinieku pieredzes apmaiņas semināri Rēzeknes novada pašvaldībā:

- ✓ Novadpētniecības darba metodes bibliotēkās. Muzejpedagoģiskā programma ”24 stundis latgalīti” nodarbība Latgales Kultūrvēstures muzejā;
- ✓ Lasīšanas veicināšana, novitātes darbā ar bērniem un jauniešiem. Rēzeknes pilsētas 2.bibliotēkas apmeklējums;

Semināros organizēti 3 grāmatu tirgotāju grāmatu galdi, jaunu grāmatu iegādei.

Organizēta gada noslēguma bibliotēku darbinieku sanāksme.

2.jūnijā Rēzeknes reģiona bibliotēku darbiniekiem organizēts izglītības un attīstības centra “EGO” profesionālās pilnveides praktisks seminārs “Radošums un tā izpausmes darbā ar bērniem un pieaugušajiem bibliotēkā”.

Organizēts brauciens uz Latgales reģiona publisko bibliotēku darbinieku konferenci Preiļos 19.- 20.maijā “Komunikācija, sadarbība un komandas darbs - ilgtspējīgas izaugsmes pamats” un “Sadarbība – ceļš uz panākumiem, attīstību un izaugsmi”, kurā piedalījās seši reģiona bibliotēku darbinieki.

E-prasmju nedēļas reģiona bibliotēku aktivitāšu koordinācija un publicitātes nodrošinājums.

Valsts Kultūrkapitāla fonda lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” norises koordinācija 13 bibliotēkās.

Bibliotēku vadītāju iesaistīšana Reģiona Galvenās bibliotēkas organizētajā apmācību programmā “Darbs ar bibliotēku informācijas sistēmu ALISE”.

Rēzeknes reģiona bibliotēku e-katalogu veido Reģiona Galvenā bibliotēka. Visas reģiona publiskās bibliotēkas un septiņas skolu bibliotēkas patstāvīgi strādā ar BIS Alise moduli Komplektēšana. Tiek veikta ievadīto datu kvalitātes uzraudzība, sniegtas individuālās konsultācijas.

Sniegtas konsultācijas: bibliotēku krājumu komplektēšana, rekomplektēšana, uzskaitē, datu ievade Latvijas digitālajā kultūras kartē, bibliotēku pakalpojumi, reģionālā elektroniskā kataloga rediģēšana, gada darba plānu izstrāde un pārskatu sagatavošana.

Rediģēti novadu publisko un skolu bibliotēku iesniegtie statistiskie dati Latvijas digitālās kultūras kartes informācijas sistēmā.

Izveidota pirmsakreditācijas komisija.

Organizēti un veikti pirmsakreditācijas komisijas izbraukumi uz 16 bibliotēkām.

Veiktas individuālās bibliotēku pirmsakreditācijas vizitācijas.

Organizēti Rēzeknes un Viļānu novadu 15.Grāmatu svētki Maltā.

Grāmatu svētku rīkotāju darba grupai organizēts brauciens uz akcijas "Atbalsts lauku bibliotēkām" gada noslēguma sarīkojuma "Lielās lasītāju balvas - 2016" pasniegšanas

ceremoniju.

Darbu veicina cieša sadarbība ar Reģiona Galveno bibliotēku, kura pilda reģiona metodiskā un konsultatīvā centra funkcijas.

Nākamā gada prioritātes - bibliotēku darbinieku profesionālā pilnveide un profesionālās kvalifikācijas celšana. Ar 2017.gada otro pusgadu 5 bibliotekārie darbinieki plāno profesionālās pilnveides programmu apgūšanu: viens - 960 stundu programmu, divi- 240 stundu programmu, divi – 60 stundu programmu “Bibliotēkas pakalpojumi”.

Jāatzīst, ka daudzums lauku bibliotēku darbinieku atzīst par problemātiskām mācības lielākā attālumā no dzīvesvietas.

Informāciju apkopojā

Rēzeknes novada pašvaldības Kultūras nodaļas

bibliotēku informācijas speciāliste

Valentīna Viša /03.03.2017/

PIELIKUMI

Bibliotēku ēkas un telpas

Malta pagasta bibliotēkas pārvērtības:

Malta pagasta bibliotēkas ēka pirms renovācijas

Un pēc renovācijas

Malta pagasta bibliotēkas iekštelpas

Pirms remonta

Pēc remontdarbiem

Bibliotēku akreditācija

Bibliotēku akreditācijas komisija Nautrēnu pagasta bibliotēkā

Dricānu pagasta bibliotēkā

Čornajas pagasta Rāznas bibliotēkā

Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkā

Darbs ir novērtēts

Mēs lepojamies

2016.gada Latvijas pagastu bibliotekāri - gaismas nesēji ar LR kultūras ministri Daci Melbārdi Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. (Erna Ulase otrā no labās)

Erna Ulase, Feimaņu pagasta bibliotēkas vadītāja - Latgales gaismas nesēja titula ieguvēja

Nominācijā "Kultūra" Rēzeknes novada pašvaldības Atzinības raksti: Lūznavas muižas pārvaldniecei Ivetai Balčūnei, Pušas tautas nama vadītājai Mārītei Krasnobajai, **Mākoņkalna pagasta bibliotēkas vadītājai Lilitai Kudrjavcevai** (trešā no kreisās), Nautrēnu vsk. deju kolektīvu vadītājai un Nautrēnu pagasta jauniešu deju kolektīva "Troks voi" vadītājai Ingunai Ludboržai, folkloras ansambļa „Rikava” dalībniecei Leokādijai Spalei

15. Grāmatu svētki

Teatralizēta atklāšana

Publiskās diskusijas dalībnieki LR Ministru prezidents M. Kučinskis un 12. Saeimas deputāts J. Trupovnieks (ZZS)

Tikšanās ar rakstnieci Noru Ikstenu un žurnālisti Liegu Piešiņu

“Kā top ilustrācijas grāmatām” - radoša darbošanās ar mākslinieci Ilzi Dambi

Jaunāko grāmatu izloze

Izdevniecību piedāvājums

Bibliotēku pasākumi

Literatūras popularizēšana

*Kopkrājuma "Dvēseļu plavas" atvēršanas svētki
Dekšāres pagasta bibliotēkā*

Muzikālais pavadījums kapela "Sovejī".

*Rikavas Jauno literātu kopas
dalībnieki dzejas dienas pasākumā
Rēzeknē pie Antona Kūkoja
pieminekļa*

*Jauno literātu kopa pirmās
gadadienas darbības dienasgrāmata*

Literatūras popularizēšana netradicionālā veidā: Izstāde Rikavas pagasta bibliotēkā

Literārie lasījumi, Viļānu pilsētas bibliotēkā, pieminot viļānieti – rakstnieku, dzejnieku, mākslinieku I. Koroļkovu „Ivans Koroļkovs – dzīvs viļāniešu sirdīs”.

*Literārā pēcpusdiena “Dvēseles valoda ”
Viļānu pilsētas bibliotēkā*

*Literārā pēcpusdiena “Vinnijam Pūkam-
90” Viļānu pilsētas bibliotēkas bērnu literatūras
nodaļā*

*Tematiska pēcpusdienā „Vinnijs Pūks pulcina
draugus” Maltas pagasta bibliotēkas bērnu
literatūras nodaļā*

*Dzejas stunda ar dzejnieci Inetu Atpili-Jugani
Maltas pagasta bibliotēkas bērnu literatūras
nodaļā*

E-prasmju apgūšana /Sadarbība

*E-prasmju nedēļas mācību nodarbība Audriņu
kultūras namā*

*E-busiņš Silmalas pagasta Kruķu ciemā,
apmācības - bibliotēkā*

Sadarbība

Praktisks, tematisks pasākums Audriņu pagasta bibliotēkā, veltīts dārzkopja-selekcionāra Pētera Upīša 120 jubilejai

Audriņu ciemata apzaļumošana

Krēslas stundas lasījums izbraukumā pie senioriem

Derīgo padomu stunda "Saules nātre"

Novadpētniecības pārgājiens / Lauksaimniecības darbība pagastā

SIA "Kruķi" lopkopības fermas apmeklējums

Z/S "Hatki"

Radošas darbnīcas

"Lieldienas- pavasara saulgrieži" Audriņu pagasta bibliotēkā

Lieldienu zaķa radošā darbnīca Feimaņu pagasta bibliotēkā

Jeļenas kundzes meistarklase Silmalas pagastā

"Māmiņ, tikai Tev vienai" Ilzeskalna pagasta bibliotēkā

Ballītes:

Helovīna ballīte Audriņu pagasta bibliotēkā

Cepurišu balle Vērēmu pagasta bibliotēkā

Profesionālā pilnveide

Pieredzes apmaiņa Rēzeknes pilsētas 2. bibliotēkā

Interaktīvā tikšanās ar L.Kerola latgaliski tulkotās grāmatas “Alise breinumu zemē” radošo komandu Rēzeknes Centrālajā bibliotēkā

Mācību seminārs

Nodarbība Latgales Kultūrvēstures muzejā “24 stundis latgalīšs”

Gada noslēguma bibliotēku darbinieku sanāksme, akreditācijas apliecību saņemšana

Latgales reģiona publisko bibliotēku darbinieku konferencē Preiļos

Aptaujas anketa ES UN BIBLIOTĒKA Viļānu pilsētas bibliotēkas bērnu nodaļā

4.-9. klases skolēniem

-jā

-nē

Cik bieži Tu apmeklē bērnu bibliotēku?

-aptuveni pāris reizes gadā

-aptuveni 1 reizi mēnesī

-aptuveni 1 reizi nedēļā

-biežāk (norādīt, cik reizes nedēļā)_____

Bērnu bibliotēku apmeklē:

-pēc savas iniciatīvas

-pēc vecāku ieteikuma

-pēc skolotāju ieteikuma

-pēc draugu vai paziņu ieteikuma

-Tavs variants_____

Bērnu bibliotēkas apmeklējuma nolūks:

-mācībām

-informācijas iegūšanai

-literatūras un periodisko izdevumu izmantošanai

-datoru lietošanai

-Tavs variants_____

Norādi, lūdzu konkrētāk:

-apmeklēju datorus

-apmeklēju abonementu

-apmeklēju lasītavu

-piedalos bibliotēkas rīkotajos pasākumos

-pavadu savu brīvo laiku

-Tavs variants_____

Tavuprāt, cik viegli orientēties bērnu bibliotēkā?

-viegli

-vidēji viegli

-sarežģīti

-ļoti sarežģīti

Kā Tu vērtē bibliotēkas grāmatu fondu bērnu bibliotēkā?

-izcili

-labi

- vidēji
- slikti
- ļoti slikti

Kādas literatūras, tavuprāt, trūkst bērnu bibliotēkā?

- vairākos eksemplāros ieteicamās (obligātās) literatūras
- jaunas daiļliteratūras grāmatas, jauniešiem aktuālas romānu sērijas
- preses daudzveidības
- nozaru literatūras
- uzziņu izdevumi
- Tavs variants _____

Tavi ierosinājumi par bērnu bibliotēkas darba uzlabošanu:

- vairāk jaunu grāmatu, žurnālu
- vairāk datoru
- jaunas, modernas mēbeles
- vairāk masu pasākumu
- garāks grāmatu lietošanas termiņš
- Tavs ieteikums _____

Kā Tu vērtē bērnu bibliotēkas darbinieku atsaucību?

- izcili
- labi
- vidēji
- slikti
- ļoti slikti

Cik ērti un brīvi jūties bērnu bibliotēkā?

- izcili
- labi
- vidēji
- slikti
- ļoti slikti